

02 Tí čo prežili

Všetko sa zomlelo tak rýchlo. V ten deň nebolo najjasnejším objektom na oblohe slnko. Silná žiara zaslepila moje oči. A znova a znova. Zem sa otriasala, cítil som ako sa mi podlamujú kolená.

Žiadne rádio nás neupozornilo, že sa blíži koniec. Ani uctievané televízne vysielanie neprezradilo nič, dedinský rozhlas mlčal, sirény ani nepípli.

Vonku bolo počuť iba hrozný krik a detský plač. Staršie budovy nevydržali tlakové vlny a záchvevi z budov pomaly ohlodávali natrávnené zvyšky stavebného materiálu. V uliciach sa šírila štipľavý dym, ktorý chaos iba umocňoval. Všetci utekali, tí ktorý nevládali, zranení stenali na zemi a modlili sa za svoju záchranu. Tí čo vládali utekať, nevedeli kam bežia, bežali najlepšie ako vedeli... bežali o život.

V to ráno sa mi stávalo ťažko, bolela ma hlava po prežúrovanej noci. Otvoril som jedno oko a dúfal som, že mám na parapete ešte načatú plechovku piva zo včera. Načiahol som ruku a dal si poriadny log vyprchaného odstatého ležiaka. Nohy sa mi ešte stále motali, ale premohol ma pocit povinnosti ísť do práce. Schmatol som kľúče od motorky a prilbu. Výťah sa pohol smerom dolu a moj žalúdok sa začal sťažovať na preťaženie. Vo vrecku som spočítal posledné drobné, ktoré mi ostali na benzín. Popravde som tajne dúfal, že dnes ešte tankovať nemusím.

"Krucišpagát" zanádal som si sám pre seba keď motorka chytila iba na jeden valec a nespokojne si bublala svoju falošnú výfukovú symfóniu. Štrajkujúca sviečka na prednom valci. Ešte toto mi chýbalo. To som ešte netušil, že to bude v ten deň môj najmenší problém. Jazda bola ucukaná a bol som najpomalší motorkár na svete. Stále som sa dokázal preštrikovať medzi autami v rannej zápche veľkomesta. V hlave mi neskutočne treštilo. Opica veru nie je môj najlepší kamarát. S nasatím sviežeho jesenného vzduchu slnko na oblohe zhaslo bielou prázdnotou, dupol som na brzdu a modlil sa aby ma zo strany niekto neskosil. Malý okamih som nič nevidel. Biela žiara ma oslepila. Zo všetkých strán som počul škripot brzd, trúbenie a následné nárazy. Oslnivá žiara trvala len niečo viac ako sekundu ale vypálila mi do pamäte večnú spomienku. Kým sa oči stihli prispôbiť na denné svetlo zasiahli nás následné otrasy. Alarmi sa hlásili hlučným kvílením a z okolitých budov opadala omietka. Nemé ticho preťal krik, ktorý sa šírila zo všetkých strán. V nabúraných autách sedeli zranení ľudia, tí ktorí vládali vystúpili von a nemo civeli na okolitú spúšť alebo hystericky kričali.

"Atómová bomba, atómová bomba, bola to atómová bomba" vydesene kričal vodič z vedľajšieho auta.

Čakať na ďalšie indície nebolo treba. Naštartoval som motorku a upaloval som preč tak rýchlo ako mi situácia na ceste dovoľovala. V hlave som mal tisíc obrázkový zmetok ako od Hieronyma Boscha, ale pud sebazáchovy mi šepol zamieriť k blížkemu tunelu, ak by sa detonácie opakovali.

Čas zrazu zvláčnel a reflexívne som zmačkol prednú brzdu, pneumatika zaflekovala a mal som čo robiť aby som nešiel do šmyku. Do cesty mi vbehlo dievča. Nedokázal som jej odhadnúť vek, tvár mala celú zafúľanú od krvi, mávala predou mnou rukami a vydesene kričala: "Zastav, zastav! Potrebujem pomoc."

Vyklopil som plexišť a povedal som: "Čo sa deje?"

"Môj otec, nabúrili sme a otec je zranený a zakliesnený v aute."

To už ma, ale ťahala za rukáv bundy. Motorku som dal na stranu cesty sledujúc šialených vydesených vodičov, ktorý bezohľadne prchajú do bezpečia. Vyklopil som bočný stojan a utekal za dievčaťom.

V aute, alebo v tom čo z neho zostalo sedelo bezvládne krvavé telo staršieho muža.

"Môj otec" pomôž mu prosím ťa.

"Čo sa stalo?" opýtal som sa.

"Havarovali sme a otcovi sa neotvoril airbag" odpovedalo dievča.

Matne som spomínal na kurz prvej pomoci, podišiel som k chlapovi a cez rozbité bočné okno som sa mu snažil nahmatať tep. Hlavu mal celú krvavú, končatiny zlámané a do hrude vtlačený volant.

Otočil som sa a smutne som dievčine odvetil: "Je mi ľúto, ale tvoj otec je mŕtvy."

Dievčina sa hystericky rozplakala a pritlačila sa mi na hrud'. Vtedy mi jej prišlo skutočne ľúto.

Objal som ju pevným stiskom. Mlčal som.

Ďalší záblesk. O niečo slabší, následné ďalšie zemetrasenie, z budov sa opäť zaprášilo, scénar ako z pred dvoch minút, len autá už nebúrili. Alarmi húkali a panika nabrala na obrátkach.

"Musíme odtiaľto vypadnúť" povedal som.

"Blízko je diaľničný tunel dosť dlhý na to aby nás ochránil pred prípadným žiarením. Výbuchy, ktoré sme videli boli relatívne ďaleko. Myslím, že to bola Viedeň a dúfam, že naše mesto nie je na rade."

Vyrazil som smerom k motorke. Dievčina stála a pozerala na mňa.

"Pod', nestoj tam! Je to naša jediná šanca" posúril som ju.

Schmatol som dievča za ruku a ťahal smerom k motorke.

Zastala pred motorkou a zarazila sa:

"Ja si na to nepadnem, vieš aké je to nebezpečné?"

Absurdne som sa na ňu pozrel, našťastie to pochopila veľmi rýchlo. Naštartoval som, sadla si za mňa a začali sme sa preplietť pomedzi havarované vozidlá. V spätných zrkadlách som zaregistroval ďalšiu žiaru, o dosť slabšiu ako predchádzajúca, ale bola už tretia v poradí.

V hlave mi opäť blúdili myšlienky, mozog spracovával všetku tú spúšť, ktorá bola vôkol. Videli sme následok, ale čo bola príčina? Prečo sa to stalo? To sa asi v tomto momente nedozviem. Z predu ma mrazil ranný jesenný vzduch a vzadu hriali stekajúce slzy neznámej dievčiny. K tunelu to nebolo ďaleko,

dorazili sme tam za pár minút, vo vnútri bola tma, všetci ľudia čo mohli utiekli von a autá nechali bez majiteľa. Neuvedomili si, čo sa stalo, že v tuneli budú v bezpečí. Aspoň v akotakom bezpečí pred prichádzajúcim radioaktívnym mrakom. V tuneli som vo svetle reflektora nezaregistroval nikoho, prišli sme asi do pol cesty a zastavili. Tu prečkáme nasledujúci čas a počkáme na pomoc. Taký je plán. V tuneli nebol nik, ani živá duša, Na niektorých autách svietili stále svetlá, motory boli vypnuté. Miesto duchov, ako zo zlého filmu. Boli sme tu iba my, ja a dievčina bez mena. Boli sme tí čo prežili...

Autor: Marek Knitl

Hodnocení

Dawen: 4

Cheky: 4

Tína: 4

Ssyx: 4

Viky: 5

Průměrná známka: 4,2

Tína

Na tak krátký popis (před)katastrofy postrádám jakékoliv emoce, wow efekty a především konec, katarzi, pointu, cokoliv. Negraduje to, nemá to sílu strhujícího popisu, živelnosti a "živosti", jaké povídka takové délky vyžaduje. Scéna s nálezem otce je naprosto zbytečná, děvče není pro povídku žádným přínosem. Podobně prvních pár vět ze života hlavního hrdiny, které nemají žádný další smysl pro jeho charakteristiku (autor v podstatě žádnou neposkytuje), ani příběh. Jako plus hodnotím zajímavé, neotřelé téma, ale to je upřímně všechno. Bavilo by mě, kdyby mi při tom srdce bušilo vzrušením a dech se krátil napětím, případně kdyby to bylo ukončené, ideálně něčím, při čem by mě napadlo "Páni!". Víím, že to není snadné napsat. Pravopisné chyby, jako u většiny letošních povídek, nechybí.

Ssyx

Rychlé vzpomnutí na slunný den na dálnici, akorát, že slunci bylo víc. Když jsem měl po přečtení zbytku povídek hodnotit tuhle, musel jsem si znova přečíst, abych si vůbec vzpomněl o co šlo... nuda která rychle vyšumí z hlavy.

Cheky

Je to velmi krátké a v zásadě tam o nic nejde. Jen popis prvních pár okamžiků po výbuchu bomb. Takové téma si říká buďto o spektakulární popis techniky totální destrukce a intimní rozbory industriální anihilace, anebo o hlubokou sondu do psychiky člověka, jemuž se před očima vypařil svět, leč dočkali jsme se akorát variace na klasické "kluk potkal holku a to je vše". Trochu kodrcavý jazyk je ještě stížen chybami. Kupříkladu věta "V hlavě som mal tisíc obrázkový zmetok ako od Hieronyma Boscha (...)" je jednoduše nešťastná. "Tisíc obrázkový" znamená, že tam bylo tisíc obrázků, malých, malovaných, neboť obrázek není totéž, co obraz; jednoduše řečeno slovo "obrázek" nesdílí všechny významy slova "obraz". Ještě horší je slovo "zmetok", které slovenčina nezná. Českého čtenáře napadne "zmetek" (nepodarok), leč jedná se o "zmatek", slovensky "zmätok".

Klasický problém je s i/y: Píše se "záchvevy z budov", ne "záchvevi". Obdobně "sledujúc (...)" vodičov, ktorý bezohľadne", slovo "ktorý" je singulár, plurál vyžaduje slovo "ktorí".

Ve větě "To už ma, ale ťahala za rukáv bundy," si jsem docela jist, že žádná čárka nepatří. Česky by se to napsalo "Ale to už mě tahala za rukáv bundy." Vidno, že čárku není kam umístit.

Slovní spojení "Absurdne som sa na ňu pozrel," je rovněž nešťastné. Absurdní pohled? To asi ne, spíš pohled vyjadřující šok na absurditou situace, nebo tak něco.

To jsou hlavní okruhy chyb. Jak "zmetok", tak třeba i "dievčina bez menaŠ" svědčí o tom, že se autor neobtěžoval provést alespoň základní korekturu automaticky.

Nechtěným humorem pak text zaboduje, když si čtenář představí onu situaci. V první části se dozvídáme, že hlavní hrdina jede na motorce jen na jednu svíčku a tak se plouží městem jako slimák. V závěru pak na této motorce ujíždí před hrozbou tlakové vlny. Představa té otrískané, rozpadlé káry obtížená dvěma lidmi, jak kuckavě kličkuje závratnou rychlostí kulhajícího lenochoda, zatímco všude kolem rostou k nebi jaderné hříby, by zasloužila zpracování malbou. Ne textem.

Viky

Krátká povídka o chlapci a dívce v apokalyptické chvíli přelomu světů. Na začátku jsme se dočkali dlouhé expozice, jak byl útok nenadálý, leč poté následovaly již jen tři kratičkové epizodky ze života hrdiny. Autor nezvládl ani v tak krátkém rozsahu textu uhlídat smysluplnost zážitků. Věnuje několik vět poruše motorce, aby ona posléze jezdila bez sebemenšího komentáře ze strany autora nebo hrdiny "tak rýchlo ako situácia na ceste dovoľovala". Hromadná nehoda na silnici způsobila opadání omítky okolních domů. Vyděšení řidič spěchají do bezpečí, ale do blízkého dlouhého tunelu, kam hrdina zajede, nikdo z nich nedorazil, naopak všichni řidiči v tunelu svá vozidla opustili a vydali se do světa. No nic. Nerozumné chování lidí a hrdiny by se dalo vysvětlit šokem z atomových hřibů nad Vídní, kdyby se ovšem autor snažil o nějaké vykreslení psychologie, což se nesnažil. Jazykově to taky není žádná lahoda, jsou zde překlepy, nehody podmětů s přísudky a balistické čárky. Suma sumárum, průměrný výžblept a velmi podprůměrná povídka. Otázka do pléna, jak by vypadal výbuch nad Vídní z Bratislavy, oslepující všeobjímající záře (imho ne) nebo spíš jen jasný záblesk směrem na Vídeň (imho ano).

Meehail

Známka: 4

Rovnako ako v prípade prvých dvoch poviedok aj tejto chýba myšlienka, ukončenie, niečo, čo by jej dalo zmysel. Jej výstavba jej navyše ešte viac ubližuje. Z pohľadu čitateľa poviedka končí tam, kde začala, to medzitým je len nudné ráno a jazda na motorke. Samotné uvedenie si situácie hlavnej postavy na konci tak nemá na čitateľa žiaden dopad. V súťaži postapo poviedok by nemala táto poviedka dopad tak či tak, ale autor sa postaral o to, aby sa to niekomu neprihodilo ani náhodou. Samotný názov poviedke neslúži, vlastne je jej hlavnou myšlienkou, ktorú prezrádza ešte pred začatím čítania. Problémom je, že tá myšlienka by mala pokračovať. Tí, čo prežili. Čo s nimi, čo zažili, čo s nimi bude? Poviedka je tak polovicou výpovede, starou informáciou, na ktorú má nadväzovať informácia nová.

Za plus v rámci obsahu označím aspoň vtipný moment, kedy sa dievčina zdráhala nasadnúť na motorke.

Po gramatickej stránke je na tom poviedka veľmi zle (prvá chyba je už priamo v názve), na necelých troch stranách chýbajú desiatky čiarok, dielo obsahuje chyby (zmetok, hystericky), bohemizmy (zmačkol), autor má problém dodržať zhodu pádu (tí, ktorý), používa nesprávne úvodzovky (v slovenčine používame „“, nie ""), pri prechode z priamej na nepriamu reč navyše opäť chýbajú čiarky. Takisto by si mal autor dávať pozor na význam toho, čo píše. Výraz

"Absurdne som sa na ňu pozrel" má trochu iný význam než zamýšľaný. Navyše, ak by autor dokázal použiť všetky čiarky správne, uvedomil by si, že zbytočne používa veľa podradovacích súvetí, ktoré čítanie textu sťažujú a ktoré by sa pri kúsku snahy dali nahradiť. Odporučil by som aspoň pri samotnom písaní myšlienky kúskovať do kratších viet. Tie je potom jednoduchšie v mene plynulosti pri následnej úprave spájať, ako rozoberať súvetia na jednotlivé vety alebo z textu uberať.